

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การวิจัยแบบปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วยผู้แทน หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยว ตัวแทนกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน ตัวแทนชุมชนบ้านป่าปู้ ตำบลผาป่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 10 คน และนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวและร่วมทำกิจกรรมเชิงสุขภาพกับชุมชนบ้านป่าปู้ ตำบลผาป่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 20 คน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มชุมชนและตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ กลุ่มปลูก และแปรรูปสมุนไพรไทย กลุ่มนวดแผนไทย กลุ่มโฮมสเตย์ มีความสนใจและเข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีความรู้ด้านสมุนไพร และการบำบัดเพื่อสุขภาพ ตลอดจนมีความรู้ด้านการขุดด้วยคูประคบที่ทำมาจากสมุนไพรในชุมชน รวมถึงชุมชนเองก็มีศักยภาพเพียงพอต่อการรวมกลุ่มในการพัฒนาเครือข่ายชุมชน ด้านการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพ ทำการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนชุมชนดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กร ภาครัฐและเอกชนโดยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำ

ซึ่งจะทำให้เกิดรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชน ตลอดจนเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นสามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, การท่องเที่ยวชุมชน

Abstract

This research aims to study the community based health tourism management, the factors affecting to the competition potential in tourism business and the health tourism model in Mae Hong Son.

The participatory action research by interviewing executive participants from tourism community groups, Ban Pa Pu leaders who involve in the health tourism in their community, 20 villagers and 10 tourists.

The results were found that there were the community activities for health programs, such as, planting and manufacturing herbs, Thai traditional massages and home stay host services. Also, People in the community were well knowledgeable and had experiences about herbalism, herbal treatment, and using Thai herbal ball for massages. Moreover, community itself had the potentials to operate into the development of community networks and organize community based health tourism programs. However, the community based health tourism sophisticated cooperation under the supports from local organizations, public and private sectors for its advanced developments and improvements to sustainable community based health tourism model and tourism programs.

Keywords: Health Tourism, the Community Based Health Tourism